Ч. 46 (14.294). Львів, субота 29. лютого 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Не випускаймо в чужі руки народніх багацтв!

На терені Устріччини і Турчанщини відкрито недавно нові нафтові джерела, що своїм багацтвом — на думку знавців — далеко перевищають бориславський басейн.

По кільканадцять тисяч золотих денно інкасують тут підприємці чужинці за наші природні багацтва — при примітивних покищо способах експльоатації. З гарячковим поспіхом вивозять наші підземні скарби в далекий світ та збивають великі **капітали тоді, коли наша** суспільність із заложеними руками й безрадно приглядається їхній роботі. Не вміємо здобутись на те, щоб цього цінного капіталу не пустити зі своїх рук. Поза кількакратним обговоренням цієї справи в двох чи трьох часописах — *нічого у нас дотепер не зроблено.* А чужинці контрактують у наших селах нафтові терени далі, так, що за кілька тижнів не лишиться для нас нічого.

Важко знайти в нас людину з капіталом, що сама багато в цій ділянці могла би зробити, та при належному **зрозумінні** справи і спільними силами можна надати їй бажаний напрям. Тому *хочемо створити свою нафтову спілку,* що зберігалаб у своїх руках народні багацтва, що далаб своїм людям працю, що розбудувалаб рідний промисл і торговлю та дала сильну підставу буття вільним званиям.

Звертаємось до українського громадянства в краю і за кордоном з гарячим завізом *зголошуватись негайно на членів спілки* з одночасною заявою, кілько хто бере уділів. Один уділ рахуємо на *1000 зол.* (при більшій кількості уділовців менше), при чому саме зголошення уділу, на випадок, якби не зголосилось відповідне число уділовців, не вкладає на нікого ніяких обовязків. Якщо зголоситься **відповідне число,** дальші рішення подамо до публичного відома в найближчому часі.

Взиваємо всіх, що їм залежить на збереженні народніх багацтв у наших руках, на піднесенні народнього добробуту, на розбудові українського промислу й торговлі та на поправі власної долі, щоб негайно приступали до спілки. Інжинірів-геольогів просимо до співучасти у праці.

Зголошення слати на руки *д-ра Гриця Вишницького,* адвоката в Устріках Долішніх.

Відложений процес за приналеність до ОУН в Луцьку.

На вівторок 25. лютого ц. р. в окружному суді в Луцьку визначено розправу проти **Е. Шульги, Т. Терпіля, І. Корнелюка, Л. Кушніруківної** та **З. Бахової,** яких прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН. Трибунал на внесок прокуратора відложив розправу тому, що не прийшов головний прокураторський свідок А. Матушкевич. Одночасно трибунал відкинув внесок оборонців, щоб звільнити підсудних з превенційного арешту за кавцією. Зате трибунал згодився покликати свідків оборони. На розправу мали вступ лише батьки підсудних.

Франко-німецький пакт ратифікований палатою послів.

ПАРИЖ, 28. 2. ПАТ. Авас подає: **Рада міністрів рішила підчас полудневих нарад поставити справу ратифікації пакту як питання довіря. ПАЛАТА ПОСЛІВ УХВАЛИЛА РАТИФІКАЦІЮ ПАКТУ З СССР 353 ГОЛОСАМИ ПРОТИ 164.** Проти пакту голосували: незалежний комуніст Доріо, 1 суспільний радикал, 11 лівих республиканців, 5 центрових республиканців, 16 лівих радикалів, 8 людових демократів, 9 членів незалежної лівиці, 8 незалежних, 2 членів господарсько-суспільної та селянської акції, 12 республиканів-соціялістів, 29 республиканців-центровців, 37 членів республиканської федерації, 15 безпартійних. Здержалось від голосування 47 послів.

ОСТАННЯ ОБОРОНА ПЕРЕД ПАКТОМ.

ПАРИЖ, 28. 2. ПАТ. Останнє засідання палати послів, присвячене пактові, виповнила дискусія над його 1. статтею, тому, що загальна дискусія вже замкнена. Посол Амідіє дю Кльос пригадав, що большевики зрадили антанту, заключуючи сепаратний мир у Бересті. Виступ посла Анріо викликав бурю у лівиці; він ствердив, що Польща ані Румунія не дозволять на перемарш червоної армії, вичислив московські субвенції для французьких комуністів і нагадав діяльність комінтерну в Еспанії та на Мадярщині. Пос. Кресель висловив побоювання, що на випадок вибуху японсько-большевицької війни „одна середньоевропейська держава" заатакує Францію.

У СЕНАТІ.

ПАРИЖ, 28. 2. ПАТ. Міністер Флянден зложить нині президії сенату проект ратифікації пакту з СССР. Уряд бажає, щоб пакт остаточно ратифікували перед виборами.

Большевицькі шпиталі розсадниками недуг.

В цілому СССР іствує ледви 1647 ліжок для недужих дітей, як це подає „Комсомольська Правда" з 24. лютого ц. р. у спеціяльній статті про дитячі шпиталі в Москві. Всі шпиталі збудовані перед 20—30 роками, а навіть перед 50 роками. За останніх 10 років у шпиталях не переводили ніякого ремонту, навіть в одній з найбільших клінік Русаковській. Діти легко можуть заражуватися, бо в шпиталях нема ізоляційних кімнат. Нужду дитячих шпиталів видно на кожному кроці: нема лікарського приладдя, білля і т. д. Обслуга невідповідна, бо служба постійно змінюється. До того кваліфікації обслуги дуже низькі. Наймолодші діти по шпиталях залишаються без опіки.

Руїнницький гура-патріотизм польської ендеції.

Львів, 28. лютого 1936.

Це вже така доля всіх найбільших правд у світі, що поки вони дійдуть до свідомости загалу, мусять перейти терністий шлях незрозуміння і непорозуміння. І коли читаємо повний текст соймової промови польського міністра внутрішніх справ зперед чотирьох днів, то мимохіть зринає думка: скільки то часу, скільки практичних наук, скільки державних труднощів і потрясень треба було пережити нинішнім правителям Польщі, щоб дійти до переконання, що польська ендеція є руїнницьким елементом, який прикривається шумними фразами „нарід", „патріотизм", „батьківщина", але на ділі не дає нічого творчого, зате анархізує громадянство, демонструючи раз-у-раз в актах насильства свій зоольогічний націоналізм! Скільки то часу треба було, щоб представник уряду офіціяльно виступив проти неадорового націоналізму польської ендеції, присвячуючи їй у своїй промові місце безпосередньо за комуністами та ставлючи цим неначе обидві ті ідеольогічні групи на одній площині: як рівнорядних шкідників.

„...Стронніцтво Народове находиться на грані, з якої може цілком зійти з площини ідейної організації на манівці диверсійної групи, запамороченої оманою боротьби за владу у державі, боротьби, що не перебирає у засобах поведінки... Важне сьогодні те, як теорія своєрідного націоналізму, вся наручнявіла від слів „нарід", „патріотизм", „батьківщина", — ділає виховавчо на широкі маси народу, зокрема на молоде покоління... Якщо навіть діячі тієї партії цікавляться проявами громадського життя у Польщі, то роблять це для здобуття впливів для партійно-політичних цілей... Ніякої позитивної, поважної, суспільної праці Стронніцтво Народове не веде. Зате ця партія анархізує свідомо життя колідуючою з карним кодексом акцією підбурювання польського населення проти національних меншин... Націоналізм Стронніцтва Народового — неадоровий... Хто в імя здогадних інтересів народу шкодить державі, мусить стрінутись з безоглядністю державного права й влади..."

Розумні слова. Яка шкода, що сказані вони так пізно і що спонукала їх висловити щойно хвиля протижидівських ексцесів, яким патронує та які організує ендеція! Яка шкода, що покищо державні діячі Польщі, стверджуючи сам факт шкідливости гура-патріотизму, жеручого на шкуванні польських земляків проти чужонаціональних громадян держави, — не аналізують ще шкідливости тих засадничих тез польської ендеції, які лягли в основу цілої довгої листи за

хонів, що обов'язують по нинішній день та які свіпшли глибоко в державний устрій. Деж суть справи? Довідуємось про це від самих ендеків: „...Якщо річ іде про наш націоналізм, то він далеко не є хворий. Навпаки, він повний сили і здоровля. Гадаємо, що саме тому він видається своїм противникам такий небезпечний. Якщо недугою нашого націоналізму вважає хто його становище у жидівській справі та *рішуче змагання до національної держави*, (підкреслення наше — Прим. Ред.), і якщо з тої саме недуги гадає його лікувати, то простою дорогою іде до знівечення його істотного змісту...". („Варшавскі-Львовскі Дзєннік Народови" з 26. ц. м., вступ п. з. „Лікарі націоналізму").

Ось де суть справи: відкидаючи полемічні квітки („здоровий" чи „гнилий" ендецький організм, це річ суб'єктивного погляду), залишається незмінною основна теза польської національної демократії, яку та нац. демократія „рішуче" реалізує всіми антидемократичними і взагалі всіми можливими й неможливими засобами: пропагандою, брехнею, клеветою і кривавими галабурдами. Ця теза — це *„панство народове"*, яким має бути польська держава *всупереч фактові 40 прц. непольського населення*. Однородно-польський характер держави, — ось провідна думка, яка штовхає польську ендецію до всіх її дій. Ту свою провідну думку польська ендеція зуміла накинути Варшаві при творенні підстав організації польської відродженої держави. Вона й найшла свій вислів у тій системі державної уніфікації і централізму, яку бачимо по сьогоднішній день. Та провідна думка видніє теж в усіх актах, яких змістом і практичним вислідом є дійсне чи бодай зовнішнє (на показ) зменшення стану посідання громадян-неполяків та усування їхніх слідів (вивіски, написи на залізничних двірцях і установах, вся політика персональна, шкільництво, аграрна проблема і т. д. і т. д.). Для цієї ідеї польська ендеція не вагається вічно мобілізувати польське громадянство і польський адміністраційний апарат проти непольського населення держави, як проти внутрішнього державного ворога, що його треба вищити і знищити. Ця думка присвічувала польській ендецькій та по ендецьки настроєній пресі так довго цькувати центральний уряд проти українців, обвинувачувати їх гуртом за вчинки одиниць, аж поки той уряд не повів у 1930. році сумної слави „пацифікаційну" акцію. І так діється по нинішній день: коли центральний польський уряд дійшов до пересвідчення, що в інтересі держави є замиритись з найбільшим чужонаціональним відломом своїх громадян і вможливити йому таку екзистенцію у державі, яка дозволила б на розвиток своїх природних національних сил, — польська ендеція, як організована партія і як анархічна течія, що узурпує собі монопольне право польської прилюдної опінії, вживає всіх засобів, щоби ці спроби спаралізувати. Бо справді, як можливо погодити концепцію національно-однородної держави з концепцією такої організації співжиття різних національних складових частин держави, в якій кожна з тих частин користувалась би широкими правами не лише з титулу громадянської приналежности, але й з титулу своєї національної окремішности?!

„Панство народове" є провідною ідеєю польської ендеції. Але тому, що та ідея при фактичному стані речей, що його виказує і статистика і ввесь зміст тих статистичних цифер, якими є потенціяльна енергія непольських народів у Польщі, — тому, що та ідея є практично нереальна, невикональна, — вона стає *„ідеєю фікс"*, вона стає манією її прихильників. І кожна манія як ворушка сила діяльности фанатиків є шкідлива і для держави небезпечна. Реалізація життєво нереальної ідеї однородно-національної держави занесла вже польській державі величезні шкоди, потрясла і далі потрясає всім її внутрішнім життям. Великанських зусиль треба, щоб ті шкоди направити. Бачимо щойно дуже маленькі і скромні познаки свідомости тих шкід і потреби направити їх. Зробити це неможливо без боротьби з тим табором, який вічно проповідує свою фікс-ідею, з тим табором, який має на своїй совісті всі жертви, що по обох сторонах впали досі у міжнаціональній боротьбі у Польщі, ввесь внутрішньо-національний конфлікт у державі, вічно розпалюваний і щораз більш ускладнюваний новими актами непримирности, нетолеранції, ексклюзивности, злої волі, сліпоти і фанатизму.

Тому слід привитати заповідь боротьби з тим табором, як чинником, що сіє замішання в державі саме своєю поставою до національної проблеми. І слід висловити бажання, щоб недовго прийшлося чекати, коли кермуючі кола польської держави і творці відродженої польської політичної думки поставили всі точки над „і" при аналізі злочинного характеру польської ендеції. І щоб із тих теоретичних висновків прийшли і практичні акти.

Про права росіян у Православній Церкві.

З приводу чергової метаморфози митрополитального „Слова".

Орган варшавсько-російської православної митрополії „Слово" помістив був у числі з 2-го лютого ц. р. на першій сторінці дві статті в польській мові. Могло здаватися, що це зроблено для „іменинового" числа, бо, як відомо, 1. лютого припадають іменини Президента держави, і тому у цьому числі „Слова" бачимо портрет Президента. Такий здогад між іншим висловила російська преса, підкреслюючи, що чергові числа „Слова" вже по старому вийшли в російській мові.

Але ось число з 23. лютого знову принесло читачам цілу „Polską stronicę" та в повідомленні від редакції каже, що „Слово" відтепер все буде друкувати польську сторінку на пів аркуша. Так ото орган митрополії від нині буде виходити в російсько-польській мові, хоч росіян і поляків, членів Православної Церкви, є на кулу всього-навсього 1 відсоток. Властивож цілу Церкву творять українці (65 відсотків) і білорусини (яких 34 відсотки). Хіба ніщо так добре не характеризує внутрішньої недуги Православної Церкви, як саме цей факт! Ця недуга сягає надзвичайно глибоко, бо панування чужих мов у внутрішньому житті Церкви торкається самих підстав віри. Адже нерозривний звязок між релігійним і національним почуттям є аксіомою для кожної віруючої людини, яка хоч трішки є релігійно свідома. Особливо наука православія все підчеркувала цю необхідність і незмірючість національних форм релігійного життя, ставлячи неслушний докір римокатолицтву за його позірний релігійний інтернаціоналізм. І нагло грубо-брутальне нарушення свого „вірую", що приймає форми просто цинічні!

Зміна мовної одежи митрополитального „Слова" спонукує нас порушити справу прав російської мови у Православній Церкві взагалі. Російські круги свої права до того, щоб російську мову вживати у житті Церкви, звичайно мотивують засадою рівноправности мов. Кажуть вони: якщо українська чи білоруська мова має вживатись у Церкві, то таке саме право громадянства має і кожна інша мова: російська, чеська, польська, оскільки є члени Церкви, що говорять такою мовою. Багато людей не може опертися перед „слушністю" подібного аргументу про рівноправність і це не тільки у мовному питанні. Ось хочби на недавньому Волинському Єпарх. Зїзді арх. Олексій і деякі священики готові були признати субвенції і російським гімназіям нарівні з українськими з буджету Єпархії. Через те слід розглянути права росіян у Православній Церкві в Польщі.

Хто є росіяни на українській землі? Чейже ясно, що це продукт панування на нашій землі віковічного нашого ворога — Москви. Не було росіян, ані одного, поки істнувала Українська Православна Церква на тих самих теренах, що нині входять у склад польської держави, себто до розділу старої Польщі. Росіяни — це листя, що його заніс на нашу землю ворожий вітер, тому є їх горстка, що зрештою все буде з часом маліти. Не мають вони нічого спільного зі самою Українською Землею та — що гірше — вони досі виступають вороже проти Правди цієї землі. Росіяни по самій своїй вдачі ніколи не зіллються з нашою землею, а правдоподібно це листя, що відірвалось від рідного дерева, стане погноєм для польської державности. Якіж у такому разі претенсії мають росіяни не то на рівноправність, але й узагалі на будь-які права у Православній Церкві!? А колиб вони покликувались в обороні своїх прав на те, що майже вся ерархія Православної Церкви в руках росіян, то цей аргумент, промовляє теж проти їх прав, а не в їх обороні. Бо трагізм нашої Православної Церкви власне в тому, що ерархію захопили у більшости чужі нам люди та ще й того роду, що не позбулися свого „істинно-русского" світогляду і свідомо та злобно не визнають самого істнування ні українського ні білоруського народу. Митрополит Денис — це не славетний наш митрополит Петро Могила, що, хоч був молдаванин родом, але всією душею зрісся з Українською Землею та її Правдою.

X.

Велика господарська нарада у Варшаві.

Повідомляють нас, що у великій господарській нараді, яка відбувається у президії ради міністрів у Варшаві в днях 28. II.—2. III. ц. р., візьме участь, крім вичислених у нас українців („Діло", ч. 44), також голова УПР, пос. В. Мудрий.

ЗА ОКЕАНОМ.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ СВЯЩЕННИКИ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, 5. лютого. (Вл. кор.) Дня 26-го січня ц. р. кораблем „Беренґарія" приїхав з Ужгороду на Закарпатті до пристані в Ню Йорку новий місіонар, о. Теодор Палінкаш. Напроти нього вийшли до корабля оо. Володимир Лотович і Максим Марків. Новий місіонар є черцем ЧСВВ, як і о. Марків, і тому поїхав після кількагодинного побуту в Ню Йорку до монастиря оо. Василіян у Шикаґо.

Дня 4-го лютого кораблем „Пілсудський" приїхали з Галичини оо. Дмитро Ґресько і Олекса Кромальний до Ню Йорку. Їм назустріч вийшов о. Антін Лотович, щоб привитати їх як нових працьовників на українській церковній і народній ниві. Оба нові священики кінчали богословські студії у Станиславові на кошт Єпископського Ординаріяту у Філядельфії, відбули дволітню священичу працю в Галичині і тепер приїхали на нові становища серед нашої громади в Америці.

УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ З СССР.

НЮ ЙОРК, 1-го лютого. (Вл. кор.) Одна з українських книгарень в Америці дістала ось українські книжки з СССР. Є різні: найбільше політично-агітаційних. Але є й оповідання: про Спартака, а також і Франка: „Борислав сміється". Є й дитячі та шкільні, навіть і для студентів вищих шкіл. Приглядаємось: оповідання самі понурі, які виказують дно людського життя. Українські народні пісні в більшости оспівують горе бідної людини. Нема іншого пояснення, як хіба таке: Большевики видають для українського населення такі книжки, що показують темні сторінки життя на те, щоб переконати, що на світі було все лише нужда. А це приневолює людей у Совєтах резиґнувати із усякого опору проти нужди в СССР. На книжці для вищих шкіл зазначено „тираж (отже наклад) 3.000 примірників". Коли на цілу Україну шкільна книжка вийшла лише в 3.000 примірниках, то хіба лиш на те, щоб їх вислати поза границі Совітів на показ, що в СССР є українська школа. А на ділі для самих шкіл таких книжок не стає. За границею є більше як 3.000 большевицьких аґенцій. Коли кожна з них дістане по одним примірнику, то що лишиться для шкіл на Україні? — Нюйорська совітська аґенція дістала лиш один примірник такої книжки і той передала українській книгарні. Дивними стежками ходить совітська пропаганда!

До ревеляцій про чортківський пролом і червневу офензиву УГА.

Спроба аналізи джерельних вісток.

(Докінчення).

Дивує мене, що колишній редактор „Стрільця" має якісь застереження до слова „безпосереднє" в наказі Грекова. Адже в ч. 60. „Стрільця" був уміщений життєпис Грекова, що появився опісля у збірці „Життєписи українських вождів", виданий редакцією тогож таки органу українського галицького війська. В цьому життєписі ген. Грекова читаємо, що „25. травня іменували його начальним вождом ЗОУНР, а 9. червня безпосереднім комендантом Галицької Армії". Поминувши те, що більшу вартість як історичне джерело має життєпис Грекова, поміщений в сучасному подіям органі УГА, ніж написаний по шісьнацятьох роках спомини редактора цього органу, находимо потвердження цього факту також у споминах ген. Омеляновича-Павленка. Останній оповідає, що підчас першого відступу УГА відвідав Начальну Команду в Бережанах през. Петрушевич разом з ген. Грековом. Президент запросив ген. Омеляновича-Павленка й полк. Курмановича на довірочну розмову, підчас якої він заявив, що уряд признає їх корисну службу, але стверджує їхню фізичну перевтому і тому рішає обелеати всі засоби боротьби (фронт і запілля) в руках одної свіжої людини. Цією людиною був ген. Греків, який ставав „начальним вождом", а Омелянович-Павленко залишався „командармом". — „Я тільки вітав це призначення — пише далі Омелянович-Павленко — і **висловив жаль, що ця зміна настала за пізно.** (Підкреслення моє — М. А.) Одночасно зазначив я, що в д а л ь ш о м у (підкреслення у виданих споминах Омеляновича-Павленка) відповідальність за справу переходить на ген. Грекова. — Я радо співпрацював з ген. Грековом у його плянах наступу, щоб цим підняти настрій армії. Проте я вважав, що всякий наступ був ще за вчасний. Спробою ширшого характеру була наша тернопільська операція, що скінчилася дуже й дуже сумно. Ми загубили силу майна, а темпо відступу ще більше зросло".

З того бачимо, що ген. Омелянович-Павленко вяже з особою ген. Грекова невдатну спробу протинаступу коло Тернополя в часі першого відступу УГА. А далі з оповідання Омеляновича-Павленка виходить, що його співпраця з Грековом у Начальній Команді тревала до 7. червня, коли на вістку про дальший відступ УГА мав Греків йому заявити: — „Ну, пане генерале, у такім випадку мені нема вже чого робити, обіймайте команду, а я поїду до Державного Секретаріяту скласти свої уповноваження". Тимчасом корисна зміна на фронті заохотила Грекова приняти команду УГА вже після чортківського пролому.

Очевидно, без огляду на те, чи ген. Курманович знедужав 7. червня (як це подає Омелянович-Павленко), чи 8. червня (як це подає п. Микетей), не улягає ніякому сумнівові, що він, обїжджаючи раз-враз фронтові частини, приготовив УГА до наступу. Боевий настрій війська піднісся; як оповідає ген. Тарнавський — напередодні чортківського пролому був наказ Начальної Команди — на лінії Серету прикласти супроти ворога тактику оборонно-зачіпну, зн. робити час до часу малі випади для спинення сили польського наступу й одночасно наказано в тилах поспішно копати рови для дальшої оборони.

Справді ревеляційні є відомости п. Микетея про відсунення ген. Омеляновича-Павленка від командування групою старшин Н.К. УГА, про що досі ніхто не згадував, а чого зовсім певно не відчував сам Омелянович-Павленко, коли командував УГА аж до часу звільнення його диктатором ЗОУНР. Врешті не можна поминути мовчанкою того, що п. Микетей рішається судити ген. Грекова за ведення офензиви. Досі у споминах та історичних нарисах, навіть у чужих, з признанням писалося про цю офензиву та про хист Грекова як вождя. Аби осудити, що зміна ген. Грековом пляну офензиви була справді „каригідна", слід глянути на карті на лінію, яку осягнула УГА в часі червневої офензиви; тоді побачимо, що саме в напрямі нафтового басейну ця лінія висунена найбільше на захід (коло м. Букачівці над Дністром). Прорватися на Підкарпаття через Дністер у котромунебудь місці на схід від устя Гнилої Липи УГА не могла, коли не хотіла наражуватись на конфлікт з румунами, що разом з польською дивізією ген. Желіговського обсадили правий беріг Дністра. Автім кожний, хто на военному ділі дещо розуміється ,знає, що зміна оперативного пляну залежно від ситуації є на денному порядку; натомість злочином булоб, колиб військовий вожд у военних операціях звертався за „апробатою" свого оперативного пляну до людини, що у веденні війни зовсім не визнавалася.

Не від річи буде тут подати думку ген. Тарнавського про ролю Грекова в червневій офензиві. В недавно виданому „репортажі" Ласовського читаємо, що перші накази Грекова „вже лиш регулювали розвиток дальших подій. Врешті, коли йде про строгу правду, накази Грекова були попереджені приказами Шаманека переслідувати ворога безнастанно вогнем. Сам Шаманек звичайно тільки порозумівався телефонічно з начальником оперативного відділу Начальної Команди от. Льобковіцом і той після таких розмов, ініціятива яких виходила завжди від Шаманека, тільки post factum легалізував прикази II. корпусу підписом Грекова". Ось бачимо зразок співпраці корпусної команди з Начальною Командою УГА. Розуміється, роля вищих командантів значно улекшена, коли підвладні їм команданти виказують власну ініціятиву у военних діяннях.

З того, що подав про Грекова д-р Шухевич у своїх споминах, та з того, що читаємо в „репортажі" Ласовського про Шаманека, бачимо, що вони оба найбільше перейнялися офензивою. До розпуки — по словам Шухевича — довело Грекова заняття Бережан, коли звідтам поляки вивезли всю амуніцію, тому що одна наша бригада не заняла призначеного їй відтинку на час. Знову ж — як оповідає ген. Тарнавський — Шаманек усіма силами намагався випередити польську протиофензиву і вдався в бій під Янчином, що скінчився для УГА невдачею.

Ці приклади вистачать для оцінки, чи можна звати „каригідним" ведення офензиви Грековом. Останній у прощальній промові до старшин УГА заявив: „Все, що зроблено, ціла наша світла офензива, аж ген майже під мури Львова — це не була моя заслуга; це маємо завдячити виключно хоробрости і патріотичним почуванням, які так сильно вкорінилися у вас, галичан. Що офензива покінчилася нещасливо це ні ваша вина, ні моя".

Отже головну заслугу в успіхах червневої офензиви має українське вояцтво.

Д-р Микола Андрусяк.

СІЛЬ, СІРНИКИ ТА ТЮТЮН.

З промови пос. д-ра Романа Перфецького, виголошеної на пленумі сойму 25. лютого ц. р. при буджеті про державні монополі.

Забираючи голос іменем Української Парляментарної Репрезентації в буджетовій дискусії над державними монополями, мушу ствердити на вступі, що знижки цін монополевих артикулів, переведені урядом, — незадовільні та дотичать тільки деяких із них, як сіль і спірт, а при решті, як тютюн і сірники, ціни полишилися властиво без зміни.

Найкраще представляє справу статистика цін, подана в кільограмах на жито, у „Малім Статистичнім Річнику" з р. 1935. Коли в р. 1927/28 відповідала ціна 10 кг. соли ціні 8 кг. жита, одного літра спірту ціні 14 кг. жита, одного кг. тютюну 141 кг. жита, то в р. 1935 ціна 10 кг. соли рівнялась ціні 27 кг. жита, одного літра спірту ціні 31 кг. жита, а одного кг. тютюну ціні 569 кг. жита.

ЖИТО І СІЛЬ.

Беручи на увагу стверджену віцепремієром Квятковським на буджетовій комісії сенату з дня 18. ц. м. знижку 1 кг. білої соли з 36 сот. на 32 сот., отже за 10 кг. соли з 3.60 на 3.20 зол., що в перерахуванні на кільограми жита відповідає ціні 3 кг. жита, дістаємо той результат, що по тій знижці відповідає теперішня ціна білої соли 24 кг. жита, себто ще на 300 прц. більше, як у р. 1927/28.

Отже бачимо, що ціла та так розреклямована знижка ціни соли зникаюче мала. Ще менша вона щодо сірої соли, що стала майже виключно предметом спожиття найширших мас населення, бо на спожиття білої соли це населення не може собі дозволити. Тут знижка виходить ледви 20 сот. за 10 кг. соли, отже є майже ніяка. Нічого дивного, що найбідніша рільнича людність взялася до консумції худобячої соли, не маючи спромоги при своїх доходах платити такі непомірно високі монополеві ціни за білу і сіру сіль. При цьому звертаю увагу на одну характеристичну подробицю із промови віцепремієра в сенаті. П. віцепремієр згадав, що у східній частині держави, отже на землях замешканих здебільша українським і білоруським народом, без огляду на згадану вище знижку ціни соли, буде ціна сірої соли не 20 сот. за 1 кг. соли, як в решті держави, тільки 26 до 28 сот., отже від 30 до 40 прц. більше.

Причиною цього є спеціяльна політика з т зв. вільними складами соли на згаданих територіях, де ті склади стали предметом паскарства. Ті вільні склади соли дістаються в руки тільки упривілеєних людей, від яких за добрим відступним переходять з одної особи на другу, третю, четверту і т. д., отже повстає довгий ланцюг посередників між сільним монополем і консументом. Тому паскарству протиставлялись ми неоднократно, з домаганням, щоб виключити цю плеяду посередників приділом тих вільних складів соли нашим споживчим коопе-

ративним організаціям, які зуміли ми створити без сторонної помочи власною тяжкою працею, і які широкою сіткою обіймають майже кожне українське село.

ПРОТИ ПОСЕРЕДНИКІВ.

Не тільки конечна є негайна знижка ціни соли, білої та сірої, до рівня знижки цін рільничих плодів, але рівночасно треба поставити засаду, щоб виключити всяке посередництво, приділюючи т. зв. вільні склади соли кооперативним організаціям.

Домагаємось теж збільшення приділу контингенту на виріб соли для підкарпатських салін, що спричинить зменшення коштів продукції соли, та застерігаємось з цілою рішучістю проти намагань унерухомлювати якунебудь з тих салін.

Вже дотеперішнє штучне обмеження продукції наших підкарпатських салін до 1/3 частини передвоєнної продукції в інтересі акційної спілки „Сольвай" та інших солярень на заході з метою виказати буцімто нерентовність наших салін — відчуло дооколичне бідне підгірське і гірське населення дуже сильно тому, що згадані саліни — це одно з найважніших джерел їх заробітку. Ліквідації наших салін, зокрема саліни в Косові, як нічим неумотивованої, протиставляємось якнайенергічніше, зазначуючи, що переведені подрібні калькуляції доказують наглядно, що збільшення продукції в тих наших салінах до передвоєнної висоти запевнить цілковиту їх рентовність і дасть значний дохід сільному монополеві.

У БОРОТЬБІ ПРОТИ ОТРУТИ.

Переходячи до спіртового монополю, мушу ствердити, що знижка цін спірту, хоч значно більша, як соли, є все таки за мала, бо ціна спірту також не застосована до знижки цін рільних продуктів. Промовляючи за якнайбільшою знижкою цін спіртових виробів не побоюємося, щоб через те могло збільшитись пянство, бо навіть у часах, коли ціни на ті продукти були дуже низькі, зуміли ми при помочі нашої культурної праці над народом відповідно регулювати споживання тих артикулів. Промовляємо за цією знижкою цін тому, що та знижка влекшить боротьбу із убийчим для здоровля населення самогоном чи денатурованим спіртом. У змаганні за добро нашого українського населення поборюємо ті грізні прояви при помочі наших освітних та інших організацій, зокрема організації „Відродження". Одначе на деяких наших територіях, зокрема на Волині і Поліссі, ті наші організації та їх успішна праця находить небувалі трудноші. Ті організації розвязує місцева адміністрація, спиняючи їх діяльність, бо на тих землях суспільні незалежні українські організації навіть у теперішній фазі нормалізації українсько-польських відносин є сіллю в очах адміністрації через своєрідну на тих землях реґіональну національну політику. Цей стан мусить врешті скінчитися в життєвих інтересах нашого українського народу. Бо тільки плянова суспільна праця наших незалежних культурних організацій, одноціла для цілої території наших земель, дасть позитивні наслідки також і на тому відтинку боротьби за здоровля найширших мас нашого населення, боротьби з убивчим самогоном, денатуратом, пачкуванням етеру і затроюванням ними нашого населення.

Сірниковий монополь побіч сільного монополю, найбільше обтяжує загал населення, сільського та міського, а проте через надзвичайно некорисну умову з концерном Крігера ціни сірників у пропорції до знижки цін рільничих продуктів та інших артикулів не тільки не змалілн, але зросли. Введення 5-сотикових сірників не є в дійсності ніякою знижкою цін, коли порівняємо кількість сірників 5-сотикових з 10-сотиковими пачками сірників. Як повчають статистичні дані, продукція сірників, яка в р. 1928 дійшла до 160.000 скринь по 5 тисяч пачок в кожній, упала з кінцем 1934 р. на 67.000 скринь, отже на 59 проц., хоч потреби населення на цей необхідний предмет із збільшенням його числа значно зросли. Цього сумного стану не усуне паліятива із запальничками і єдина доцільна дорога була би перевести якнайбільшу знижку цін сірників.

НЕНОРМАЛЬНИЙ СТАН ТЮТЮНЕВОГО МОНОПОЛЮ.

Переходячи до тютюневого монополю, мушу передовсім звернути увагу на те, що за статистикою даних краєва продукція тютюну дала в р. 1933/1934 тільки 5.881 тон, підчас коли імпорт чужого тютюневого сирівця дав 11.615 тон, отже 2 частини цього сирівця спроваджують із заграниці. Цей стан є більше як анормальний, коли візьмемо на увагу, що краєва продукція цього сирівця може бути дуже значно збільшена, і то без шкоди для якости тютюневих виробів. Правда, що тютюнева умова з Італією дещо вяже тютюневий монополь, одначе і тут можна би дуже багато зробити, збільшуючи продукцію краєвого сирівця, і цим допомогти населенню тих земель, де плянтація цієї промислової ростини є поважним джерелом заробітку супроти недостачі у них промислу. До таких територій належить Галичина, себто полудневосхідні воєвідства, як також Волинь, що найкраще надаються під управу шляхотніших родів тютюну. На великій їх території є тільки 4 фабрики тютюневих виробів, які зуживають ледви 401 тон краєвого сирівця, тоді як 3.014 тон — це імпортований чужий сирівець.

Зазначую з прикрістю, що плянтацію тютюну сильно зменшено в таких повітах, як Сокаль—Белз, Радехів, Збараж, Теребовля і т. д., які вже сама природа приготовила до плянтації тютюну. В тих нечисленних повітах де допустили плянтацію тютюну, відібрали найбіднішому населенню змогу плекати його, бо коли давніше досить було на цю ціль простору від 200 до 300 кв. м., то тепер треба щонайменше 1.500 м. кв. і ще видано ригористичні приписи.

Панує тут теж самоволя адміністрації тютюневих виробів при виборі плянтаторів, і при відборі тютюну. Досить спротиву плянтатора проти неслушного заклясифікування його продукту до нижчої кляси, — і вже його продукт відкидають, як буцім-то неприданий. Маємо численні факти щодо самоволі адміністрації тютюневих фабрик супроти наших плянтаторів тютюну. Населення є безборонне, бо до оцінки продукту не допускають представників плянтаторів, а всякі заходи наших рільничих організацій, щоб до кожної оцінки тютюневих продуктів, які доставили плянтатори до фабрики, вибирали представників місцевої хліборобської рільничої організації „Сільський Господар", і досі лишились без успіху.

Італія покинула морську конференцію.

ПАКТ ТРЬОХ ВЕЛИКОДЕРЖАВ?

ЛЬОНДОН, 28. 2. ПАТ. Райтер подає урядовий комунікат: **Покликуючись на технічні та процедуральні трудноші, італійська делеґація повідомила, що під цю пору не може підписати договору про морські зброєння.** Технічні трудноші з одної сторони — це питання тонажу панцирників, з другої — прогалина між максимальною поємністю найменших панцирників (20.000 тон) та найбільших кружляків (8.000 тон). Під процедуральними трудношами догадуються санкцій та інших політичних питань. Супроти становища Італії **конференція вестиметься дальше між 3 великодержавами: Англією, Францією та Злученими Державами.**

Припускають, що тепер взагалі не вдасться заключити спільного морського договору, хіба низку двосторонніх, подібного змісту. Можливо, що Японія та Італія не відмовляться заключити такі двосторонні умови.

ЗГІДЛИВЕ СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ.

ЛЬОНДОН, 28. 2. ПАТ. **Німецький амбасадор відвідав учора мін. Ідена та заявив йому, що його уряд готов заключити з британським договір про якісне обмеження будови кораблів.** Булоб це доповнення істнуючої вже британсько-німецької конвенції.

—o—

Ґен. Аракі диктатором Японії?

Розбіжні вістки про капітуляцію повстанців.

ПЕРЕД НОВОЮ РЕВОЛЮЦІЄЮ?

ЛЬОНДОН, 28. 2. ПАТ. **Райтер подає з Шангаю: Дипльоматичні круги дістали непровірені чутки, що ґен. Аракі, який був міністром війни у рр. 1931—34, проголосив військову диктатуру.**

ПЕКІН, 28. 2. ПАТ. Президентові палати панів, кн. Коное поручили утворити новий уряд. Він шукає підтримки ґенерала Аракі. Допускають також можливість коаліційного уряду під проводом ґен. Мазакі або бар. Гіранума. Нема сумніву, що новий кабінет годі буде покликати до життя без підтримки армії.

ПЕРЕД НОВОЮ РЕВОЛЮЦІЄЮ?

ТОКІО, 28. 2. ПАТ. Кружляють чутки, що на нинішньому засіданні найвищої воєнної ради її члени намагатимуться узгіднити погляди. Якщо це їм не пощастить, революцію годі буде оминути.

ЛЬОНДОН, 28. 2. ПАТ. Райтер подає з Дайрену: Тут кружляють поголоски, що уряд не зовсім запанував над положенням і що патріоти рішені виконати замах також і на інших міністрів та державних мужів, що їх втягнули на „чорну листу".

ЧИ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ ПІДДАЛИСЯ?

ТОКІО, 28. 2. ПАТ. Домеі подає: Члени воєнної ради, ґенерали Мазакі, Абе та Ніші, зажадали від провідників повстанців, щоб вони до завтрішнього ранку вернулись до касарень та підчинилися своїм командантам. Після розмови з трьома ґенералами провідники повстанців повернулись до своєї головної кватири, відбули там нараду і знову стрінулися з членами найвищої військової ради, обіцюючи їм піддатися до 8. год. рано.

ЛЬОНДОН, 28. 2. ПАТ. Як повідомляє Райтер з Токіо, **повстанці піддалися, але правдоподібно не погодилися зложити зброю. Умовини капітуляції невідомі.**

ТОКІО, 28. 2. ПАТ. Потверджують вістку, що повстанці готові покинути заняті ними будинки, не ставлячи спротиву.

ПАРИЖ, 28. 2. ПАТ. Японський амбасадор заявив представникам преси: Вчора вечором в год. 20.30 дійшло до порозуміння між військовою владою та старшинами повстанців; ці останні вертаються до касарень. Евакуація занятих повстанцями будинків уже розпочалася. „Молоді старшини-повстанці діяли — заявив амбасадор — кермуючись причинами внутрішньої політики. Питання закордонної політики, японсько-совітських і японсько-китайських взаємин не грало в тім русі ніякої ролі. Ґен. Каші повідомив, що в Токіо панує спокій і що стан облоги покищо тревае далі. Як говорять, зревольтовані старшини годяться, щоб у проводі уряду станув князь Коное або ґен. Мазакі. Зате прихильники вбитого адм. Окади противляться тим пропозиціям і видвигають кандидатуру адм. Ямамото.

ЛЬОНДОН, 28. 2. ПАТ. Райтер повідомляє з Токіо, що повстанчі відділи повернулися вчора до касарень. У місті панує спокій, але ситуація далі напружена. Стан облоги тревае далі.

БЕРЛІН, 28. 2. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро подає з Токіо, що всупереч передбачуванням, до год. 9.30 не дійшло до порозуміння з повстанцями.

ЛЬОНДОН, 28. 2. ПАТ. Як інформує Райтер з Токіо, **переговори з повстанцями не пощастилися.** Цілу ніч радив уряд з вищими військовими старшинами, рано почалися нові наради — правдоподібно над неуспіхом у переговорах.

ОБУРЕННЯ У МАРИНАРЦІ.

ТОКІО, 28. 2. ПАТ. Один адмірал звернувся до командантів армій з повідомленням, що морське міністерство домагається репресій, що воно невдоволене з лагідного відношення до повстанців і обурене вимордуванням молодими старшинами 3-ох бувших морських міністрів: Саіто, Судзукі й Окади.

ПОЛОЖЕННЯ У ЯПОНІЇ.

ТОКІО, 28. 2. ПАТ. Життя у столиці вернулося до нормального стану. Стягнули з вулиці

кордони війська, рух припинений, театри чинні.

Уряд під проводом бар. Гото урядує покищо в будинку міністерства двору, під охороною цісарської гвардії. Торговлю зброєю в столиці заборонили. Не вільно влаштовувати зборів. Преса під строгою цензурою. Перед усіми державними будинками й банками уставились військові відділи. Біржі в Токіо, Йокогамі й Осака замкнені.

Арештували британського громадянина, Семсона, за те, що критикував виїмковий стан. Закон про контролю девіз хоронить край перед відпливом капіталів не спекуляцію.

ТОКІО, 28. 2. ПАТ. З провінції прибуло кількаполків для скріплення урядових військ.

БОЛЬШЕВИЦЬКЕ СПІВЧУТТЯ.

МОСКВА, 28. 2. ПАТ. Тасс подає: Шеф дипломатичного протоколу Бартов висловив японському амбасадорові Ота співчуття від уряду СССР.

ЗАКОРДОН ЗАНЕПОКОЄНИЙ.

ШАНГАЙ, 28. 2. ПАТ. Найповажніші китайські політичні кола висловлюють переконання, що токійські випадки матимуть величезний вплив на положення в Півн. Китаю. Жалують, що перервалися через те японсько-китайські переговори і бояться ускладнень між Японією, Китаєм та СССР. Здогадуються, що новий уряд зангажується в континентальній політиці більше, ніж попередній. Британські круги висловлюють те саме переконання.

ВБИЛИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО АМБАСАДОРА В ТОКІО?

Нюйорська преса принесла вістку нібито повстанці вбили большевицького амбасадора в Токіо Юренєва. Вістку цю одержала згадана преса із Сінгапуру. Досі не ствердили цієї вістки, тому, що безпосереднє получення з Токіо перерване.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Архієпископ Парижа, кардинал Вердіє візвав усе духовенство, щоб не приймало участи в передвиборчих зборах.

Англьо-єгипетські переговори поступають скоро. Правдоподібно Єгипет готовий до уступок дотично Судану, якщо Велика Британія погодиться знести капітуляції (договору, що вилучує з-під компетенції египетських судів європейців, які живуть на египетській території).

Британський уряд оголосить „білу книгу" про зброєння не в суботу а у вівторок найближчого тижня.

Еспанські емігранти, що після недавніх виборів схоронилися до Гібральтару, вертаються частинно домів, частинно до Франції та Танджеру.

Нової протикатолицької акції німецької дефензиви слід сподіватися небавом, бо попередня виявила буцімто необхідність інтеренції влади. Таке твердять неофіційні круги.

Італійський уряд заявив через своє міністерство преси та пропаганди, що не веде ніяких переговорів з Німеччиною, Польщею, Австрією, ні з Мадярщиною.

Катальонці невдоволені.

МАДРИД, 28. 2. ПАТ. Після рішення постійної делегації кортезів члени давнього хенералідаду відбули конференцію та видали комунікат для преси, де стверджують, що делегація виявила повне незрозуміння для політичних аспірацій Катальонії та візвуть своїх земляків занятти таке саме становище, бо „воля народу мусить бути виконана".

Новий югославянський буджет.

БІЛГОРОД, 28. 2. ПАТ. Скупштина ухвалила буджет 169 голосами проти 10. На попередньому засіданні опозиція запротестувала проти введення поліції до палати і покинула салю нарад. У цих умовинах буджет ухвалили скоро.

НОВИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

ПАРИЖ, 28. 2. ПАТ. Авас повідомляє з Праги: З вірородостойних джерел надійшли вістки, що державного підсекретаря Каміля Крофту призначать завтра міністром закордонних справ. Від часу вибору мін. Бенеша президентом Чехословаччини обовязки міністра закордонних справ виконував прем. Годжа. Каміль Крофта був підсекретарем міністерства закордонних справ від 1926. р.

Неґус ранений?

РИМ, 28. 2. ПАТ. З Джібутті подає Стефані що прибічного лікаря неґуса візвали поспішно з Адіс Абеби до Дессіє. Кружляють поголоски, що неґус важко захворів, будьто його ранили.

До Дессіє виїхав буцімто також наслідник престола та кн. Маконен. Сподіються, що після смерти неґуса, рас Касса вступив би на престол.

ВІСТКИ ПРО НЕДУГУ НЕҐУСА НЕПРАВДИВІ.

АДІС АБЕБА, 28. 2. ПАТ. Абісинський уряд повідомляє офіційно, що неґус зовсім здоровий. Комунікат додає, що всі поголоски про недугу та про зранення неґуса є неправдиві.

НОВИЙ НАСТУП ІТАЛІЙЦІВ.

ПАРИЖ, 28. 2. ПАТ. Авас повідомляє: Новий наступ італійців на північнім фронті почався в четвер вечором. Цілий тиждень летуни бомбардували околицю гори Амба-Аладжі. Італійські ескадри стартували з гори Амба-Арадам, здобули 15. лютого ц. р. і вели операції на дорогах до Дессіє.

НЕ ПРОСЯТЬ МИРА.

АДІС АБЕБА, 28. 2. ПАТ. Абісинський цісар рішуче заперечив, нібито він робив якінебудь мирові пропозиції. Абісинська делегація у Женеві ніколи не отримала — як заявив неґус — доручення мирових переговорів навіть тоді, коли пропозиція вийшла від італійців. Цісар підкреслив ще раз, що відкине всякі мирові пропозиції, получені з второни якінебудь теренів Абісинії.

Радість Москви — невдоволення Берліна.

Вістку про ратифікацію французько-большевицького пакту приняли в Москві із захопленням. Робітники пішли походом, підносили оклики у честь Франції та співали марсельєзу.

З Берліна повідомляють, що вістка про ратифікацію французько-большевицького пакту викликала там велике враження та прийшла зовсім несподівано. У берлінських політичних колах сподівалися, що ратифікацію французько-большевицького пакту відложать аж до нових виборів, коли взагалі не ратифікують його. Ратифікація викликала констернацію в німецьких політичних колах.

С. СЕВЕРИНА ЧСВВ. 9)

МІЖ ЗЕМЛЯКАМИ ЗА ОКЕАНОМ.

Перед погруддям Шевченка. — У Форда та в робітні Едісона. — Як мене прощали.

(Докінчення.)

Хто був у Дітройт, певно не поминув тамошніх музеїв і фабрики самоходів Форда. В товаристві професора Королишина і його сестрінок ідемо до одного з музеїв.

Там побіч оригінальних творів ренесансу й найновіших творів американських мистців, маю я нагоду побачити статую Шевченка. Входимо до великої салі, звертаємося на право і стаємо перед погруддям Шевченка. На цей памятник Арґомадяни дуже горді, — цеж різьба самого Архипенка. Старші пояснюють дітям: „Шевченко — це Геній поет, Архипенко — Геній різьбар".

Хоч як бажала би я поділитися своїми враженнями з того музею, — признаюся, що не всі ті. Мене прикувала сила зору Шевченка; тут можна певно сказати, що геній зрозумів ґенія. Дивна доля! Чи думав коли Шевченко, що на вільній землі Вашингтона стане його памятник і буде скріпити на дусі тисячі молоді, своїм зором заглине у глибину душі й підтримуватиме іскру любови й почування для старого краю!

Перед виїздом з Дітройт оглядаю фабрику й музей Форда. Іду туди у товаристві панства Дембіцьких, що стараються мені уприємнити останні дні побуту між ними. Таких цікавих, як я, було більше. Нас зібралося коло двацять осіб, — китайці, японці, німці й інші. Тут почуєте різні мови, та завсіди можна порозумітися тільки по англійськи. В означений годині після всяких формальностей ідемо автобусами Форда до середини фабрики. Застаємо сімдесять тисяч осіб при роботі. Шум, гук, свист пекольний. По фабриці водять нас фахівці, для гостей з Европи вони незвичайно привітні. На машинах зовсім не розуміюся, вдаю тільки, що мене все це цікавить, а дійсно мене цікавили більше робітники й робітниці, що самі стали подібні до машин. На них ніхто не звертає уваги, у всіх одна думка, очі приковані до кожної складової частини машини, бо знають що одна шруба кинена неуважно потягне за собою утрату часу, на яке четить сотні безробітних. При вході до фабрики нам показували, як кожна машина виробляє частини авта, а при виході авто маємо вже готове. З фабрики вийшла я пригноблена; в душі почувала жаль до міліонерів, що використовують тисячі робітників, а самі живуть мов у зачарованих палатах.

Мене переконують, що Форд не злий чоловік. Він сам зачинав карієру як звичайний робітник. Розказують гарні моменти з його життя і це мене успокоює. Ось для прикладу. Своїми робітниками Форд піклувався по батьківськи; посилав своїх урядовців на контролю, чи посилають свої діти до школи; контролював, чи мешкають гигієнічно і тим робом примушував людей до кращого життя.

З фабрики ідемо оглядати музей Форда. Музей робить враження малого міста. На кількадесятьох акрах землі стрінете різні будинки, що містять у собі всякого роду старовину Америки від найдавніших часів аж до найновіших винаходів.

Тут можна порівняти старе із сучасним, віз без окуття і люксусове авто, а між ними стоїть як сирота авто цісаря Вільгельма II. Мені страх хотілося написати на ньому: „Sic transit gloria mundi"...

Від одного будинку до другого ідемо повозками, сконструованими на давній лад; такими їздив ще Наполеон Бонапарте на вінчання з австрійською цісарівною. Візники убрані на старий лад: високий циліндер, великі окуляри, довгий плащ. Вони знову пригадують собою великопанських слуг, що були втаємничені у всі секрети своїх панів і з ними сходили до гробу. Тут собуваю, що я у країні хмародерів; маю перед собою примітивну хату англійця зперед трьох сот літ. Хата в середині пригадує галицьку сільську хату; лавки, стіл, мисник, неполивані горшки, маленькі віконця, на подвірі примітивні господарські будинки, а малий хлопчина сипле голубам зерно. Оглядала я давно крамницю зі всячиною — чоботи, циліндри (на жаль подерті), жіночі капелюхи, дальше аптику з давніми рецептами, заїздний дім, шевські й ткацькі варстати, кузню і багато всякої чудасії.

На закінчення везуть нас до робітні Едісона. Тут мовчанка. Мужчини скидають капелюхи на знак пошани для великої одиниці. У робітні стоїть усе так, як Едісон залишив; навіть його крісло ніхто не посунув на міліметер. Так клонять американці голови перед тінями заслужених їхних громадян без вказівок. Едісон. На стіні висить годинник без вказівок, Едісон говорив, **що мірилом праці є висліді її, а не години.**

Мене засипають листами і взивають до повороту. В мене визначений речинець на останню виставу у Стамфорд, куди запросив мене Преосвященний Богачевський на закінчення шкільного року. Шмат дороги з Дітройт; у нас можна заїхати до Парижа. Американські спеки дошкуляють, але не піддаюся. В часі вистави у Стамфорд я пережила щасливі хвилини. Преосвященний Богачевський і духовенство ухвалили на засіданні заснувати етнографічний музей. **Моя**

Пленарне засідання сойму скінчилося.

В четвер сойм ухвалив буджет на 1936-37 р. і скарбовий закон у третьому читанні. На початку пос. Сухожевський відчитав свою відповідь сен. Радзівілові. Опісля ґенеральний референт буджету пос. Медзінський виголосив довшу промову. Підкреслив, що сойм з урядом дійшли до переконання, що теперішнє положення вимагає великих ощадностей. Гостро виступив проти акції ендеків проти жидів. Опісля полемізував з пос. Вєжбіцьким, оборонцем великого промислу. Після відповіди пос. Вєжбіцького і вияснення пос. Желіґовського сойм приняв буджет і 13 резолюцій буджетової комісії в господарських, шкільних та емеритальних справах.

НАРАДИ ГОСПОДАРСЬКОГО СОЙМУ.

В пятницю 28. лютого ц. р. почалася у Варшаві велика господарська нарада в президії ради міністрів. В нараді бере участь 270 осіб з господарського світа, прем. Косцялковський з міністрами господарських ресортів, вищі урядовці, маршали сойму і сенату та представники банків. Нараду відкрив кілька хвилин по 10-ій передполуднем прем. Косцялковський та виголосив довшу промову. Опісля промовляв мін. Квятковський.

Сталін здоровий?

СУПЕРЕЧНІ ВІСТКИ.

МОСКВА, 28. 2. ПАТ. Вчора приїхав літаком до Москви зі Штокгольму шведський хірург Олівекрона, спеціяліст від операцій мізку. Він має оперувати ґенерального секретаря Ц. В. К. СССР Акулова, якому приключився нещасливий випадок на ковзанці. Акулов був раніш ґенеральним прокуратором СССР. Від червня м. р. обняв після Єнукідзе секретаріят Ц. В. К. СССР.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Москви, що чутки про замах на Сталіна неправдиві. Правдоподібно викликав їх приїзд до Москви шведського хірурга, Олівекрона. Офіційні совітські круги заявляють, що Олівекрона не прибув до Москви, щоб принести лікарську поміч якомунебудь визначному совітському достойникові. Причиною його поїздки є недуга дитини одної впливової московської родини.

мрія зреалізована. В Америці стане музей — свідок народньої культури.

Вертаюся ще на кілька днів до панства Лотовичів. Вони перші подали мені руку на чужині, вони мене останні прощають. Перший липень. Зібралося більше товариство. Перед дім заїздять авта. Отець сов. В. Лотович прощає мене в імени рідні. Хоч як старалася я себе опанувати нічо не помогло, — я плакала. І знаю чому. Тут усі були для мене добрі, багато з них мене розуміло, а це найважніше.

Ідемо до пристані. Прощаюся ще раз — може востаннє. Передають привіт старому краєві. Дістаю на дорогу рожі й американський прапор. Стою на чердаку. Байдужий для мене гамір, все довкола байдуже, — маю перед очима гурток своїх людей, поза ними ніхто й ніщо мене не обходить. Корабель помалу відчалює. Ще раз звертаюся до своїх, трачу зперед очей пп. Лотовичів, д'ра Мишуґу, д'ра Цегельського, д-ра Демидчука, паню Галичинову, молоденького редактора католицького журналу для молоді — Катаная, співака Ґелу й інших. Боже, дай добрим і благородним людям діждатися буйних жнив за їх ідейну працю. Нехай усі будуть для них такі добрі, як вони були для мене!

Входжу до каюти. Застала квіти і прощальні листи. Темночервоні рожі оживили каюту, всі їх з подивом оглядали, а більше всіх дивувалася одна адвокатка, побачивши, що за цілий тиждень ані одна рожа не зівяла.

„В тих рожах чиєсь серце" — сказала.

„Ні, — відповідаю — не серце, тільки сильна ідея".

Десятого дня стали опадати листочки рож, а деякі склонили голівки. Ага! Наближаємось до старої Европи.

Бійка в румунському парляменті.

БУКАРЕШТ, 28. 2. ПАТ. Вчорашнє засідання парляменту було дуже бурхливе; дискутували над останніми додатковими виборами до парляменту. В часі палкої дискусії дійшло до бійки між послами, членами опозиційної партії народньо-селянської і народньо-християнської.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС.

БУКАРЕШТ, 28. 2. ПАТ. Перед військовим судом почався процес проти 19 антифашистів, яким закидують протидержавну діяльність. 500 однодумців обвинувачених демонстрували перед судовим будинком.

Англійський мілітаризм та бельґійський пацифізм.

ЛЬОНДОН, 28. 2. ПАТ. Підчас дискусії у палаті громад про збройні сили імперії міністер летунства висловився за обєднанням під одним проводом сухопутної армії, маринарки та летунства. Посол Стеболджі з Лейбур Парті у дискусії заявив: „Велика більшість нашої партії готова піддержати країну, що бороненться перед нападом — якщо наша держава до цього зобовязана".

БРЮССЕЛЬ, 18. 2. ПАТ. Парляментарна комісія відкинула урядовий проект військової реформи 94 голосами проти 62 (16 здержалося). Міністер народньої оборони Девез заявив, що боротиметься за збільшення армії всіма силами.

НАЄМНА АРМІЯ У ФРАНЦІЇ?

ПАРИЖ, 29. 2. ПАТ. „Ле Жур" твердить, що уряд задумує побіч кадрової армії зорганізувати ще другу — наємну, що стоялаб у боєвій готовости у Льотарингії. Розвинулаб вона з т. зв. рухомої ґвардії, яку требаб збільшити та змоторизувати.

НОВИНКИ.

— **Фірма „Кераміка"** під управою п. О. Ониська виплатила за місяць січень ц. р. зол. 19.30 на „Рідну Школу", як провізію від закупів української клієнтелі на провірені бльочки. Якби українське громадянство поліпшило збільшувало численніше свої закупи у п. Ониська (Галицька 5, в подвірю), тоді Р. Школа могла би від тієї фірми діставати по кількасот золотих щомісячно.

— **Українець радником Промислового Музею.** Управа міста Львова іменувала дир. Миколу Зачківського в признанні його заслуг і дотеперішньої праці для Промислового Музею постійним членом Ради.

— **Пригадка всьому львівському громадянству.** В неділю, 1. березня ц. р., в год. 7-ій веч. у великій салі Театру Ріжнородностей (вул. Рутовського 22) відбудеться велике **свято-концерт „Просвіти"** з відповідно дібраною хоровою, музичною і рецитаційною програмою. Виступає злучений хор з усіх львівських читалень у супроводі симфонічної орхестри. Білети можна дістати в книгарні „Просвіти" (вул. Руська 1). Поспішіться!

— **Польський вечір на українські теми.** Появились афіші, що заходом „Звйонзку Млодзєжи Панствовей „Мисьль Моцарствова"" (консервативна група) відбудеться в суботу 29. ц. м., в домівці організації при вул. Коперника 4, в год. 7. веч. дискусійний вечір з відчитами відомих польських публіцистів Адольфа Бохенського і М. Прушинського п. н. „Українська проблема".

— **Відчит І. Кедрина у Варшаві.** В понеділок 24. ц. м. на запрошення редакції „Бунту Млодих" відбувся в його редакційній домівці у Варшаві відчит ред. І. Кедрина на тему „Еволюція польсько-українських взаємин". Присутніх було до 30 осіб особисто запрошених гостей, здебільша з польського публіцистичного світа та кількох українських діячів. У дискусії забирали голос б. мін. Леон Василевський, Меч. і Ксавери Прушинські, ред. В. Бончковський і пос. В. Кузьмович. Відчит мабуть появиться друком на сторінках „Бунту Млодих".

— **Вистава української плястики в Москві.** Дня 15. березня ц. р. відбудеться у Москві перша виставка української плястики. На виставі будуть заступлені такі українські малярі: Петрицький, Шульга (картина: Виїзд уряду до Києва), Григоріїв (серія картин на тему: Молодь), Садиленко (картина „Відпочинок колгоспниць"), Симонів (серія карток-видівок Харкова), Мучник, Касіян і проф. Фраєман, Карпів (картина „Відпочинок родини стаханівця"), Шатін (серія картин-видівок Одеси). Українські різьбарі надіслали такі свої праці: Паровиченко і Фрідман — збірну працю: портрет Димітрова, Гелька — „Збір яблок", Страхів — проекти памятника Леніна. Вкінці перша бриґада різьбарів (Будин, Бараґан, Ражба, Вілкінсов та інші) виконала плоскорізьбу, якої поверхня має 40 кв. м. на тему „Оборона Луганська". (ВУ).

— **Академічні Вечорі в Дрогобичі.** В неділю 1. березня ц. р. в год. 17. відбудеться третій виклад у серії дрогобицьких Академічних Вечорів п. н. „Роля унії в житті української нації". Прелеґент: д'р М. Чубатий зі Львова.

— **Нова почтова аґенція.** З днем 1. березня ц. р. відкриють почтову аґенцію у Грабовій пов. Камінка Стр. До II районy приділено громади Адами, Мазярня, Вархоли, Волиця Деревлянська, Соколя, Чаниж і Гута Полонецька. Телефонічно-телеграфічного руху у Грабовій покищо нема.

— **Протижидівські демонстрації у львівському університеті.** Гурт ендецьких студентів напав на математично-природничому виділі університету на жидівських студентів і побив кількох. Рівночасно впали ендецькі студенти до салі самопомочі студентів-жидів на медичному виділі при Пекарській вулиці. Тут також побили кількох жидів. Одного учасника протижидівських ексцесів поліція арештувала, як вийшов на вулицю, інших розігнала. Рятункова станція перевязала рани трьом раненим жидівським студентам, а один студент зголосився у приватного лікаря. Около 20 ендецьких студентів політехніки прийшло до ґардероби клініки після викладу проф. Левартовича й тут потурбували 4-х жидів. Підчас розгонювання демонстрантів поліція придержала кількох студентів-ендеків.

— **З Польщі.** У виленській вязниці вязень Антін Уздавініс повиривав із підлоги цвяхи і проковтнув їх у самогубному намірі. Його відставили до шпиталю. — У Ґдині арештували вищого урядовця Леона Вільчинського, що допустився грубих зловживань на варшавській житній біржі. Коли арештованого всадили до потягу, його жінка кинулася під колеса і згинула на місці.

—o—

Дивогляди.

СПРАВЕДЛИВІСТЬ НА ЛІЦИТАЦІЇ.

Один робітник працював у будинку міністерства справедливости і там не доплатили йому 1.000 зол. Він подав скаргу на міністерство в суд. Суд признав його довг і право до відшкодування. Міністерство відмовилось заплатити. На домагання вірителя проголосили ліцитаційну продажу меблів у будинку міністерства... справедливости.

ЖІНКА НА ЛАНЦЮГУ З ЛЮБОВИ

На північному кордоні Чехословаччини, в містечку Новий Богумин, арештували селянина, що із заздрощів тримав свою жінку на ланцюгу. Кімнаті, де він її привязував, була дуже гарна та з вигодами, але ланцюг при нозі молодої жінки дозволяв їй рухатись тільки по кімнаті. Чоловік привязував жінку, коли виходив з хати. Коли сусіди повідомили про це поліцію, жінка заявила, що не жаліється на поведінку чоловіка. Всеж поліція арештувала його тому, що закони в Чехословаччині не дають чоловікам таких прав, як у деяких полінезійських та африканських племен".

ПОМСТА СЛУЖНИЦІ.

У мадярському місті Дебречин відбувся пип ним оригінальний процес. Господиня подала в суд свою служницю Юлію Бальґу за те, що окрала її зуби, несповставні. Спитали служницю відповідали: мовішож її чужі зуби. Бальґа відповіла: „Такого поганого місця я ще не мала. Господиня майже не давала мені їсти. Після кількох місяців муки я хотіла помститись. Вночі я вкрала її вставні зуби і кинула до помий. Я хотіла, щоб вона сама зазнала голоду". Суддю не зворушило це оповідання. Кажуть, що мадярські судді без серця. Вінну служницю засудили на 3 місяці. У вязниці бодай не буде вона голодувати.

З дороги життя.

Роковини одної невдачі та слави.

Хто з читачів не знає славної опери Россінія п. н. „Севільський цирульник". Та певно мало хто знає, серед яких умовин прийшов він на світ і як виглядала його премієра. А саме в цьому місяці святкує він 120-літні роковини своїх народин і свого... висвистання. Його перша вистава відбулася в Римі в лютім 1816. р.

23-літній Россіні після практики у коваля, пізніще в кухаря, був уже капельником і автором „Танкреда", що промостив йому дорогу до найславнішого тоді італійського імпресарія Барбаї, мимоходом кажучи, колишнього кельнера. Він замовив у Россінія оперу „Севільський цирульник" і Россіні написав її в тринацятьох днях. Лібретист і композитор сиділи ввесь час при одному столі Композитор виривав „поетові" сторінки написаного лібретта і складав музику, яку копісти зараз переписували.

Прийшов вечір першої вистави. Атмосфера не була прихильна. „Цирульника" скомпонував був уже раніше любимець публики Песієльо. Його прихильники зайняли місця в театрі, тримаючи в руках готові... свистки...

Гамір почався від хвилини, коли Россіні станув при пульті дириґента. Мав на собі брошовий фрак і це теж не подобалося публиці. Почались невдачі. Дон Базіліо, входячи на сцену, спотикнувся об поріг, впав на землю і встав окровавлений з розбитим носом. Співав до кінця, тримаючи хустину при носі. Спочатку думали, що цього вимагала роля, та коли правда виявилася, славна арія про наклепи пропала серед ревів: „Позвіть лікаря! Завязати йому ніс! До лічниці!"

Вершком невдачі став фінал другої віслони, коли на сцену входить сторожа. Разом із військом увійшов на сцену величезний котище. Таких тримали в театрі для боротьби з мишами й щурами. Сів собі біля рампи та став приглядатись публиці. Альмавіва замахнувся мечем, щоб кота прогнати та кіт перебіг на другий бік сцени і знову присів коло рампи. Сполошений Базілієм, пустився в глибину сцени в напрямку жовнярів, і ось тепер почалася циркова сцена. Жовнярі забули про свої ролі і стали гонятися за чортівським котом, що скакав по столах і кріслах і хоч уся саля ревіла, не хотів зійти із сцени. Не серед гамору, а просто серед виття публики потонув цілий фінал, а у висліді провалився цілий „Цирульник".

Россіні втік вишком і дав знати, що завтра не буде дириґувати.

Після вистави на другий вечір понісся гамір коло його хати. Це юрба йшла походом зі смолоскипами, щоб його у тріюмфі завести в театр, де його „Севільський цирульник" здобув найбільший успіх, який колинебудь здобули опера!

А третьої днини ввесь Рим підспівував важніші арії опери, за рік співала їх ціла Европа, а Россіні був найславнішим композитором тодішнього світу.

Ця історія про химерність слави пригадалася мені з нагоди крику, який счиняють деякі наші цирульники, після цьогорічної літературної нагороди. Коли хтось із покривджених на літературній сцені спотикнувся, розбив собі ніс або мявкав як кіт, нехай згадає Россінія і попробує написати оперу. В опері може кричати не тільки публика, але і співачка, коли не має голосу.

Тиберій Горобець.

Дописи.

КАЛУЩИНА.

— **Змагання декляматорів.** Філія „Просвіти" в Калуші уладила в неділю 16. 2. ц. р. змагання-конкурс декляматорів філіяльних читалень. Ціль конкурсу: розбудити зацікавлення рецитаційним мистецтвом та шляхотним реваншуванням вплинути на піднесення рівня цієї назагал занедбаної і недоціньованої штуки. В цій імпрезі взяло участь 10 декляматорів з читалень у Верхні, Голині, Ковалівках, Новиці, Підмихайлі, Підгірках, Пійлі і Хотіні. Конкурс попередив вступним словом п. І. Король, опісля виголошували учасники по одному творові Шевченка або Франка. Оціночна комісія, зложена з пп. Ст. Чорнієвої, Ір. Решетиловичевої, м-ра Юл. Геник-Березовськового, під проводом дир. Т. Бариша признала 2-гу нагороду п. В. Попадюкові з Верхної, 3-тю п. С. Климовичеві з Підгірок, 4-ту п. І. Хаєцевичеві з Новиці. Крім цього вирізнено п. Марію Боцин з Підгірок і Марію Шевчук з Голини. Першої нагороди не признали нікому. Крім цього хор „Кал. Бояна" під проводом п. С. Бартка відспівав декілька стрілецьких пісень. Вкінці окремо запрошений на змагання наш відомий мистець-рецитатор Геник-Березовський віддеклямував декілька творів Шевченка і Франка. Після імпрези дав декляматорам п. Ґ. Березовський кілька важних вказівок щодо способу виголошування декляматорів.

Вечір рецитацій Ю. Ґеника-Березовського. Вечором 16. 2. ц. р. відбувся заходом філії „Просвіти" вечір рецитацій нашого відомого вже рецитатора п. Юліяна Ґеника-Березовського. В програму увійшли твори Шевченка, Франка, Самійленка, Федьковича, Лепкого і Стефаника. Без перебільшення треба признати, що ці рецитації були правдивим душевним пиром для добірної публики, що може з деяким упередженням (скільки разів і вже не набрали!) прийшла на цей вечір. Знаменитий голосовий матеріял, опанований до нюансів та широка його скаля, вперті з глибокою інтелігенцією та інтуїцією кожного виголошуваного твору і його автора, сумлінно виотудіюваний діялект (у Стефаника чи Федьковича), а далі добавок і сама зовнішня симпатична поява рецитатора — ось у загальному образ цього виконання, що творить з нього непересічного мистця у цій мало відомій у нас ділянці. Таких загально відомих речей, як „Сини" Стефаника, „Довбуш" Федьковича, чи хочби уривок з „Лиса Микити" Франка, слухали всі немов уперше. Мимохіть насувалася думка, що щойно такі вечорі розкривають перед публикою, навіть інтелігентною, цілу красу нашого красного письменства, зокрема поезії, в яку в теперішніх часах рідко хто вчитується. На жаль, не чули ми нічого з творів наших молодших поетів, що зрештою не було у програмі цього вечора. Тому побажаним булоб уладити при співучасти нашого мистця окремий вечір новішої і найновішої поезії.

ЛУЦЬК.

Припинили діяльність двох молочарень. Повітове староство в Луцьку повідомило управу районової молочарні в **Рожищах**, щоб з днем 1. березня ц. р. припинила свою діяльність. Як причину замкнення молочарні староство подало, що в молочарні ведеться політична діяльність. Таке саме повідомлення луцького староства дістала управа районової молочарні в **Лаврові** з тим, що остаточне рішення староство видасть після загальних зборів членів молочарні. У звязку з цими повідомленнями була в старостві в Луцьку спеціяльна делеґація від молочарень в Рожищах і Лаврові. Чи інтервенція поможе вдержати дотеперішні молочарні — побачимо.

Збірка на українську ґімназію в Луцьку. Від жовтня м. р. на терені волинського воєвідства переводять збірку на викуп будинку української ґімназії в Луцьку. Досі ще не виплачено за будинок понад 10.000 зол.

КОПИЧИНЦІ.

Підприємчивість чужих фірм. Жидівська фірма „Карпатська Штука Людова" з Косова заїхала перед кількома тижнями з більшим числом килимів на карнавальний сезон до Копичинець. Агент фірми розносив килими по домах, возив по довколишніх селах, убирав без винагороди на забави салю „Сокола" і „Народнього Дому" та вживав усіх способів, щоб зробити добрий інтерес. І він зробив дійсно добрий інтерес. За два або три тижні зібрав у Копичинцях замовлень на десять тисяч золотих! Деж наші підприємці, котрих ніколи не бачимо з виробами українського мистецтва?

Буджет міста Копичинці на 1936-37 рік ухвалила міська рада 24. лютого ц. р. Доходи і розходи буджету сягають 56 тисяч золотих. З цієї суми найбільше призначено на платні урядовцям, бо коло 30 відсотків, на суспільне обезпечення коло 20 відсотків, на державну школу 19 відсотків, на боротьбу з недугами 9 відсотків і т. д. На будову нових доріг не вставили до буджету ніякої квоти тому, що на ту ціль призначено доходи зі шарварковних оплат. У кожному випадку розходи зменшено так, що відпала потреба накладати нові тягарі на мешканців міста Проти нових тягарів у формі вартісного податку" виступив ще у фінансово буджетовій комісії член ради м-р О. Фірчук і до його голосу придучились інші члени комісії. Зате рада відкинула внесок у справі допомог на українські цілі.

Спорт.

ЗМАГАННЯ ЛЄХІЯ — УКРАЇНА НЕ ВІДБУЛИСЯ.

В четвер 27. лютого ц. р. заповіджені товариські гаківкові змагання між Лехією та Україною не відбулись з причини відлиги.

КРАЄВИЙ ЗЛОЖЕНИЙ БІГ У ЛЬВОВІ.

В суботу 29. лютого відбудеться перша частина зложеного бігу краєвих лещетарських змагань — плоский біг 18 км. мужчин і 8 км. жінок. Старт буде в год. 14.30 коло лісничівки за санаторією на Голоску Великім. Збірка змагунів і видців в год. 13.30 на Замарстинівській рогатці, останній перестанок 10-ки.

Скоки до зложеного бігу відбудуться в неділю 1. III. в год. 10. на скічні на Кортумівці. Ті, що цікавляться лещетарством, повинні використати догідну пору, щоб побачити найцікавішу й найбільш ефектовну лещетарську конкуренцію, а саме скоки. Поїзд 3-ою до костела св. Анни, або до Янівського цвинтаря.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ Gminy król. stoł. miasta Lwowa. Ч. 4. 20. лютого 1936. Зміст: Regulamin obrad Magistratu król. stoł. miasta Lwowa. — Zarządzenie Prezydenta miasta w sprawie stosowania zmian niektórych przepisów o opłatach stemplowych. — Obwieszczenie Zarządu Miejskiego o terytorjalnem ograniczeniu handlu okrężnego w obrębie miasta Lwowa. — Obwieszczenie Zarządu Miejskiego o wypełnianiu obowiązków, związanych z przepisami meldunkowemi. — Sprawozdanie Miejskiego Zakładu badania żywności i przedmiotów użytku za miesiąc styczeń 1936 r. — Komunikat Zakł. Wodociągowych m. Lwowa o zużyciu wody z centr. wodociągu. — Ogłoszenie przetargu na dostawę znaczków dla psów.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Lwów, styczeń—luty 1936. R. X. № I—II.

WIADOMOŚCI ROLNICZE. Lwów, 23. luty 1936. R. III. № 7

GRÓD I WIEŚ. Poznań, luty 1936. R. I. № 2.

RYCERZ NIEPOKALANEJ. Niepokalanów, luty 1936 R. XV. № 2.

WIADOMOŚCI ROLNICZE. Lwów, 16. luty 1936. R. III. № 6.

RYCERZYK NIEPOKALANEJ. Niepokalanów, luty 1936 R. IV. № 2.

PŁOMYK. Warszawa, 17. lutego 1936. R. 20. № 23.

PŁOMYCZEK. Warszawa, 17. lutego 1936. R. 20. № 23

MAŁY PŁOMYCZEK. Warszawa, 17. lutego 1936. R. 20. № 23.

VÖLKERBUND. Genève, 28. ianvier 1936. № 146—149

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр „Заграва".

Снятин:
29. II. Стефко.

Стецева:
2. III. Ой не ходи Грицю.
3. III. Дума про Нечая.

Карлів:
4. III. Дума про Нечая.
5. III. Ой не ходи Грицю.

Коломия, саля Каси Ощадности:
6. III. Премієра: Голгофта, релігійна містерія в 8 картинах, скомбінована на зразок пасійних гор в Обер-Аммерґав.

Коломия, 8. III., год. 3. попол. популярна вистава для селянства „Голгофта" (вдруге).

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Трускавець.
29. II. Лев в Абісинії.

Самбір:
1. III. Дівча з Маслосоюзу.
2. III. Отаман Пісня.
3. III. Лев в Абісинії.
4. III. Премієра „Німа теща", комедія на 3 дії Деваніреса і Марса.
5. III. Гори говорять.

Великий Міський Театр.

Субота, 29. II. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Каз. Дембовського.

Неділя, 1. III. год. 3.30 попол. Аб. 11. ціни звичайні „Графіна пані генералової"; год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Каз. Дембовського.

Понеділок, 2. III. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Каз. Дембовського.

Вівторок, 3. III. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Каз. Дембовського.

Середа, 4. III. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Каз. Дембовського.

Четвер, 5. III. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Каз. Дембовського.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 29. II. год. 8. веч. Аб. 11. „Графіна пані генералової".

Понеділок, 2. III, год. 8. веч. Аб. 11. „Графіна пані генералової".

Вівторок, 3. III. год. 8. веч. Аб. 11. „Графіна пані генералової".

Середа, 4. III. год. 8. веч. Аб. 11. „Графіна пані генералової".

Четвер, 5. III. год. 8. веч. Аб. 11. „Графіна пані генералової".

Кіна.

АПОЛЬО: „Карієра" з Мартою Еґерт.
АТЛЯНТИК: „Ц. К. вальс".
ВАНДА: „Щойно вчора", „Скамполо".
ҐРАЖИНА: „Китайські моря".
КАСІНО: „Належу до тебе", „Кукурача".
КОЛІСЕЙ: „Кімната ч. 309" і ревія.
КОПЕРНИК: „Останні дні Помпеїв" і кольорова гротеска.
МАРУСЕНЬКА: „Обітована земля" та додатки.
МІРАЖ: „Моя маленька".
МУЗА: „Золоте озеро".
ПАН: „Анна Кареніна" з Ґретою Ґарбо.
ПАКС: „Марнотравний син" і актуальности.
ПАЛЯС: „Остання станиця".
РАЙ: „Додик на фронті" (Димша).
СВІТ: „Дочка ген. Панкратова", „Бару".
СТИЛЬОВЕ: „Весела розведениця", ревія „Миляні баньки".
ТЕНЧА: „Прощак із Багдаду".
ТОН: „Бенгалі".
УТІХА: „Пекло" на основі Дантого та ревія.
ХИМЕРА: „Той, що розбив банк у Монте Карльо".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Зі Женеви до Ліону.

Закордонне радіо.

Субота, 29. лютого 1936.

Відень (506,8) 12.20, 19.30 Концерт орх., 16.15 Концерт мандолінистів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика з усього світа, 18.00 Нар. пісні й танки, 22.30 Форт. імпровізації, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 18.15 Радіокабарет, 19.00 Тріо, 20.10 Вечір малої орхестри. **Кошиці** (259,1) 16.05 Концерт орх., **Будапешт** (546.5) 17.25 Спів, 18.45 Циг. музика, 21.30 Концерт орх., **Кельн** (455,9) 18.00 Радіоквінтет, 20.10 Вечір несподіванок, **Мінхен** (405,4) 19.00 Концерт, 20.10 Велика вес. програма. **Прага** (470,2) 19.00 Сальон. музика, 22.30 Танк. музика, **Рим** (420,8) 20.35 „Аїда" оп. Вердія, **Братислава** (298,8) 21.00 Весела муз. авд., **Париж** (1648) 21.45 „Вільний стрілець" оп. Вебера.

Неділя, 1. березня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 12.55 Популярна музика, 19.10 Пісні невідомих мистців (Ціглер тенор), 20.05 Штравсівський концерт, **Братислава** (298,8) 10.20 Болгарські нар. пісні, 17.30 Словацькі рел. пісні, **Кошиці** (259,1) 16.00 Концерт, 18.00 Для Закарпаття. **Прага** (470,2) 8.30 Релігійна музика, 9.15 Форт. ресіталь, 10.05 Сальон. квартет, 12.20 Військ. орх., 20.05 Галевий концерт фільг. орх., **Париж** (2648) 12.00, 14.00 Легка музика, 19.45 Сп. ресіталь, **Білгород** (437,3) 13.15. 17.00 Нар. пісні, 18.30 Концерт хору „Дунав", 20.00 „Орлов" оперетка Ґраніхштедтена, **Берлін** (356,7) 10.30 Недільна музика, 11.30 Ваґнер-Ліст, концерт, 18.45 Солісти, 20.00 „Севільський цирульник" оп. Россінія, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Веселий поранок, 11.30 Легка орг. музика, 14.30 Тосканські нар. пісні на стілі, **Кельн** (455,9) 8.20 Муж. хор, 16.00 Веселий розр. концерт, 19.15 Відгомони весни — спів, форт., скр., **Ляйпціг** (382,2) 15.00 Німецькі нар. пісні та мадригали. 18.00 Пост. авд., 19.00 Симфонія е-дур (романтична) А. Брукнера, **Мінхен** (405,4) 9.30 Давня музика, 13.00 Концерт військ. орхестри, 14.15 Весела всячина для дітей, 14.45 Пісні великих мистців, **Будапешт** (549,1) 12.30 Камер. концерт, 15.50 Військ. орх., 17.00 Сальон. музика, 18.20 Циганська музика, **Міляно** (368,6) 12.30 Легка муз., 22.10 Форт. ресіталь, **Рим** (420,8) 16.10 Вес. муз. авд., 17.00 Симф. концерт, 20.35 Концерт італійських співачок.

Львівське радіо.

Субота, 29. лютого 1936

6.30 Ранішня авд., 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.55 Трохи інформацій, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Актуальна господарська гутірка, 12.35 Концерт камер. орх., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Сумні й веселі мельодії з гр. пл., 14.30 Оперові фраґменти з гр. пл., 15.00 „Подяка" фраґм. із повісти Ялю Курка „Вода вище", 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Сальонова орхестра, 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Театр Уяви: „Про мудрого царя Соломона та метелика, що тупотів ніжкою" оповідання Р. Кіплінґа, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Відч.: Поляки на далеких суходолах і океанах, 17.15 Мистецький концерт із гр. пл., 17.45 Крук, 17.50 Балетова музика, орх., 18.40 Біольоґічні основи родини, 18.50 Скрипкові твори в джез. стилі в супр. форт., 19.15 Сусп. хвилина, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 „Бюро перекладів" вес. авд., 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Авд. для поляків на Литві, 21.30 Засіб на кризу, 22.00 Концерт симф. орхестри, 23.05 Ріжні мельодії з гр. пл.

Неділя, 1. березня 1936.

9.00 Ранішня авдиція, 10.00 Богослуження опісля „Манон Леско" в гр. пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Театральна всячина, 12.15 Муз. поранок, орх., скрипка; у перерві ок. 13.00 год. „Синя птиця" Мавр. Метерлинка, 14.00 „Діти" фраґм. із пов. І. Бжоаи, 14.20 Верді „Аїда" 1. дія з гр. пл., 15.00 Огляд ринків рільних продуктів, 15.10 Справи хліборобства, 15.30 Обрядовий нар. рік із муз. іл., 15.45 Як там зі здоровлям на провесні, 16.00 „Справа Антосі" суд радіослухачів над геройкою „Бідної молодости", 16.20 Концерт мандолінистів, 16.45 Справи промислу, торговлі та ремесла, 17.05 Тисяча тактів музики, 17.45 Для мол. дітей: Трохи смішних поезійок, 18.00 Форт. ресіталь, 18.30 Театр Уяви: „Господар і наймит" Л. Толстого, 19.15 Реклям концерт, 19.30 Чайковський: Капріче Італієн — з ґр. пл., 19.45 Літер. новини. 20.00 На веселій львівській хвилі, 20.30 Вокальні класичні твори, 20.45 Виїмки з творів Й. Пілсудського, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Штравсівський концерт (трансм. з Відня), 22.00 Подорожуємо: У Відні та Будапешті, фейл. Каден-Бандровського, 22.15, 22.16 Спортові вістки, 22.30 Легка й танкова муз.

БІРЖА.

Гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.22—5.24.

Нім. марка 1·45—1·55, фр. франки 34.90 35·10, шв. франки 172.50—173·25, фунти стерлінґи 26·05—26·20, австр. шілінґи 99·00—101.00, чеські кор. 19.50—20.00, рум. леї 26.00—28.00, італ. ліри 32.00—35.00.

Золото: Доляри 9.00—9.04, Рублі 47.50—48·50, Фр. франки 34.50—35·00, Корони 36·40—37·00, Дукати 83.00—83.80; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.25, Рублі 1.30, Фльорени 0.70; 1 гр. срібла 7—8 сот.

Заставні листи: $4^1/_2$% дол. Т. К. З. 38—40, 5% дол. Б. Г. 49.51, 4% Зд. Б. Г. 41.43, $4^1/_2$% Зд. Б. Г. 44—46, $4^1/_2$% Ком. 48.50, 5% ком. 44.46, 4% Б. Г. К. 61—63, $4^1/_2$% Б. Г. К. 61—63.

Долярівка 53.00—54.00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 28-го лютого ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг.	масла десерового бльокового без опакування . .	2·70 зол.
1 кг.	масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг.	масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·75 „
1 л.	молока від 11. I. 1936	0·15 „
1 л.	сметани	0·75 „
1 к.	яєць	3·30 „

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 28. II. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Кури мол. товсті без остріг I. кл.	0.95 зол.
Кури товсті з острогами I. кл.	0.90 „
Індики товсті I. кл.	1.00 „
Індички товсті I. кл.	1.10 „
Пантарки товсті I. кл.	1.20 „
Качки товщені I. кл.	1.10 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю неґодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових достацій.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ „ на першій сторінці .	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол. 480·–
„ „	1/2	„ 250·–
„ „	1/4	„ 130·–
„ „	1/8	„ 70·–

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.